

ข้อมูลข่าวสารสำคัญ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมปศุสัตว์

เรื่อง สิทธิโต้แย้ง...การจัดซื้อพัสดุภาครัฐโดยไม่ชอบ

โดย...ลุงถูกต้อง

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่พิจารณาข้อร้องเรียนกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือระเบียบที่ออกตามความในพรบ.นี้ วรรคสี่ หากรับฟังได้ตามข้อร้องเรียน ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจสั่งระงับการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนได้ เว้นแต่ จะได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างแล้ว มาตรา ๑๑๔ บัญญัติให้ผู้ยื่นข้อเสนอเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างมีสิทธิอุทธรณ์ในกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพรบ.นี้ อันเป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะหรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ ข้อ ๒๒๐ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิร้องเรียนไปยังหน่วยงานของรัฐนั้นหรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

ข้อพิพาท...ผู้ฟ้องคดีเป็นนิติบุคคลรับออกแบบติดตั้งคอมพิวเตอร์ ระบบโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคม อ้างว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากประกาศประกวดราคาซื้องานปรับปรุงระบบเก็บค่าผ่านทางด้วยวิธี e-bidding ซึ่งประกาศให้กิจการร่วมค้า A เป็นผู้ชนะ โดยผู้ฟ้องคดีเห็นว่าประกาศประกวดราคากำหนดคุณสมบัติของอุปกรณ์แบบเฉพาะเจาะจงเพียงยี่ห้อเดียว เอื้อประโยชน์ต่อผู้ผลิตบางราย ขัดต่อกฎหมายไม่โปร่งใส ไม่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ทำให้ตนไม่อาจใช้สิทธิเข้าเสนอราคา เพราะไม่สามารถเสนอระบบคอมพิวเตอร์ยี่ห้ออื่นได้ จึงยื่นฟ้องการทางพิเศษฯ ต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนประกาศผู้ชนะการเสนอราคาดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาข้อโต้แย้งคัดค้านการจัดซื้อจัดจ้าง จะต้องไม่ให้มีผลกระทบถึงสัญญาที่ลงนามแล้ว กรณีข้อพิพาท แม้ผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้เข้าเสนอราคาตามประกาศฯ ซึ่งไม่มีสิทธิยื่นอุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านผลการคัดเลือกคู่สัญญาตามมาตรา ๑๑๔ แห่งพรบ.การจัดซื้อจัดจ้างฯ แต่ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีอาชีพเกี่ยวกับงานที่จัดซื้อจัดจ้าง และได้ซื้อเอกสารประกวดราคา จึงมีหนังสือร้องเรียนต่อประธานคณะกรรมการฯ และขอให้เพิกถอนประกาศประกวดราคา ตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) เมื่อประกาศมีผู้ชนะการเสนอราคาโดยยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาข้อร้องเรียนแก่ผู้ฟ้องคดี ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องที่จะโต้แย้งความชอบด้วยกฎหมายของการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนี้แล้ว แต่หากมีการลงนามทำสัญญาซื้อขายกันแล้ว และผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ศาลเพิกถอนประกาศผู้ชนะการเสนอราคา ผู้ฟ้องคดีไม่อาจทำได้ด้วยคำบังคับของศาล ดังนั้น ถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ ศาลปกครองจึงไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและสั่งจำหน่ายคดี (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๒๘๗/๒๕๖๔)

อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้อุทธรณ์ (ผู้ยื่นข้อเสนอ) ที่ไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ และเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย มีสิทธิฟ้องศาลเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายได้ อันแสดงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์ให้ผู้เห็นว่าตนได้รับความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่ชอบ ใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายแทนการเพิกถอนผลการคัดเลือกในกรณีที่มีการลงนามในสัญญาแล้ว ทั้งนี้เพราะการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐจะต้องดำเนินไปโดยไม่อาจหยุดชะงักได้

